

Metodická podpora

Pro výuku témat *globálního rozvojového vzdělávání* (GRV) na 1. a 2. stupni základních škol se mohou pedagogové inspirovat metodickým materiálem, který poskytuje nabídku vybraných témat a námětů činností pro tři tematické okruhy:

1. Svět nás zajímá
2. Objevujeme svět
3. Žijeme ve společném světě

Tematické okruhy jak svým názvem, tak svým obsahem rozšiřují stávající okruhy průřezového tématu *Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech* (VMEGS) o globální hledisko a současně odkazují na metodickou podporu *Doporučené očekávané výstupy*.

Informační zdroje

www.rvp.cz (digifolio/průřezová témata/VMEGS/rozvojové vzdělávání)

www.nidv.cz

www.globalnirozvojovozvdelavani.cz (GRV materiály)

www.varianty.cz (publikace, metodické listy, inspirace pro školy)

www.arpok.cz (publikace, výukové programy)

www.mkc.cz (knihovna – naše publikace)

www.nazemi.cz (metodické příručky, Global Storylines, vzdělávací programy)

www.respektneboli.eu (materiály k výuce pro pedagogy)

Autoři:

Petra Skalická, Jana Stará, Marie Veverová

Koncepce a obsahová garance:

Markéta Pastorová, Eva Vincejová

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech se svým pojetím a obsahem zaměřuje na aktuální dění a změny ve světě i jeho jednotlivých částech. Vzhledem k současnému vývoji světa je na nejvyšší aktuální porozumět ekonomickým, sociálním, politickým, environmentálním i kulturním procesům v globálních souvislostech.

Globální rozvojové vzdělávání

Globální rozvojové vzdělávání je třeba vnímat nejen jako neoddelitelnou součást VMEGS, ale jako oblast, která se cíleně zaměřuje na témata globalizace a globálních problémů, problematiku lidských práv a rovných příležitostí, humanitární pomoci a rozvojové spolupráce, prevence a řešení konfliktů. Přispívá k porozumění propojenosti současného světa, rozvíjí dovednosti a podporuje vytváření hodnot a postojů, aby lidé byli schopni a ochotni aktivně se podílet na řešení lokálních a globálních problémů.

TÉMATA

globálního rozvojového vzdělávání
ve výuce na základních školách

ŽIJEME VE SPOLEČNÉM SVĚTĚ 1. stupeň

*„Zajímejme se o to, co se kde děje,
abychom mohli měnit svět.
Záleží na každém z nás.“*

Žijeme ve společném světě

Tematický okruh vede žáky k uvědomění si skutečnosti, že všichni jsme obyvatelé jednoho společného světa a všichni máme svůj díl zodpovědnosti za jeho současný stav a další vývoj. Žáci jsou proto směřováni k vyjádření vlastních hodnot a postojů. Těžištěm tohoto okruhu je vlastní iniciativa, vyhledávání možností, jak přispět ke zlepšení situace v nejbližším okolí, a tím případně napomoci i k řešení problémů, jež mají globální přesah.

Vybraná témata a náměty na činnosti

Klimatické změny

Jak můžeš přispět k ochraně životního prostředí ve svém okolí a pomoci předejít negativním proměnám přírody? Co bys odpověděl/a tomu, kdo říká, že ho to nezajímá? Co bys navrhl/a změnit ve vaší domácnosti a ve vaší škole?

Proč se v ČR zmenšuje plocha úrodné půdy pro pěstování plodin? Má nějakou odpověď za to, že se kácí deštné pralesy, bohatý svět? Proč? Mohla by nějaká školní nebo jiná akce ve vaší obci upozornit na podobné problémy a přispět k jejich řešení? Co byste mohli společně uskutečnit?

Nákupní zvyklosti

Zamyslete se nad tím, co můžete pozitivně či negativně ovlivnit, pokud si koupíte např. čerstvé jahody dovezené ze Španělska. Co všechno byste měli při výběru různého zboží (nejen potravin) zvažovat, pokud se chcete chovat šetrně k životnímu prostředí? Je důležité zabývat se tím, do čeho je zboží zabaleno? Proč?

Co můžeme způsobit tím, když při výběru zboží podléháme reklamám? Čím a proč se nechávají lidé ovlivňovat při nákupech např. v období Vánoc? Co je výsledkem ze strany prodejců a ze strany zákazníků?

Mohou mít naše nákupní zvyklosti nějaký vliv na využití dětské práce nebo chudobu ve světě? Jak můžeme obchodníky ovlivnit v tom, jaké zboží budou prodávat?

Napadá vás způsob, jak přispět k tomu, aby velké množství nakoupených potravin nekončilo v odpadkových koších? Víte o nějakých akcích na „záchranu“ jídla?

Řešení konfliktů

Vzpomeň si na nějaký příběh nebo situaci, kterou jsi zažil/a, kdy došlo ke konfliktu mezi lidmi. Co prožívají lidé, kterých se konflikt týká? Co přispívá k tomu, aby byli nakonec všichni s řešením konfliktu docela spokojeni?

Víš o nějakém problému ve vaší obci nebo v Česku, který je důležité řešit? Kdo se jeho řešením zabývá a jak se k němu různí lidé nebo organizace staví? Daří se to vyřešit? Jak?

O jakých konfliktech ve světě odehrávajících se v minulosti víš? Jaké měly důsledky? Jaké konflikty ve světě je potřeba řešit v současnosti? Jak se týkají našich životů? Kdo se má na jejich řešení podílet?

Rozmanitost ve světě a naše vidění

Podle čeho si vytváříte představu o někom, s kým jste se ještě neměli možnost setkat? Proč bývá mnohdy vaše představa odlišná od skutečnosti? Co můžete dělat pro to, aby se vaše představy o druhých co nejméně lišily od skutečnosti?

Na základě čeho si utváříte obrázek různých částí světa a lidí v nich žijících? Jaké informace a odkud potřebujete získat, aby vaše představy neznámého světa odpovídaly co nejvíce skutečnosti?

Co vás v novinách nebo časopisech přiláká, abyste měli chuť si to přečíst? Na jaké zprávy jsou lidé nejčastěji zvědaví? Jak mohou informace změnit názory lidí na určitý problém? Proč je dobré si je ověřovat?

Rozmanitost ve světě a naše vidění

Do jakých nesnází v životě se může člověk dostat? Jak je možné v takových případech účinně pomoci? Víte o někom ve vašem okolí nebo obci, kdo by potřeboval pomoc? Můžete i vy pro to něco udělat?

Lze dělat něco pro to, aby se lidé nedostávali do obtížných situací a aby se jim lépe žilo? Znáte příklady takových akcí? Znáte organizace, které se snaží pomáhat druhým doma i ve světě? V čem spočívá jejich práce? Kde se o tom můžete dozvědět více? Jakou akci by mohla uskutečnit vaše třída nebo škola?

Doporučené očekávané výstupy (1. stupeň)

Žák:

- aktivně se účastní školních a jiných akcí, které mají za cíl přispět k řešení místních problémů s globálním přesahem (tzn., že k nim dochází i jinde ve světě)
- objevuje a respektuje jinakost a kulturní rozmanitost ve svém nejbližším okolí i ve světě
- rozpozná stereotypy a předsudky ve svém okolí a usiluje o jejich odbourání
- podporuje a vytváří harmonické mezilidské vztahy
- vyjadřuje solidaritu s lidmi žijícími v obtížných podmínkách a je ochoten přispět ke zlepšení situace

